კვირა, 30 აგვისტო ფასი 10 კაპ.

მათრახი
და სალამური

№ 12

ყოველ-კვირეული, იუმორისტული ჟურნალი

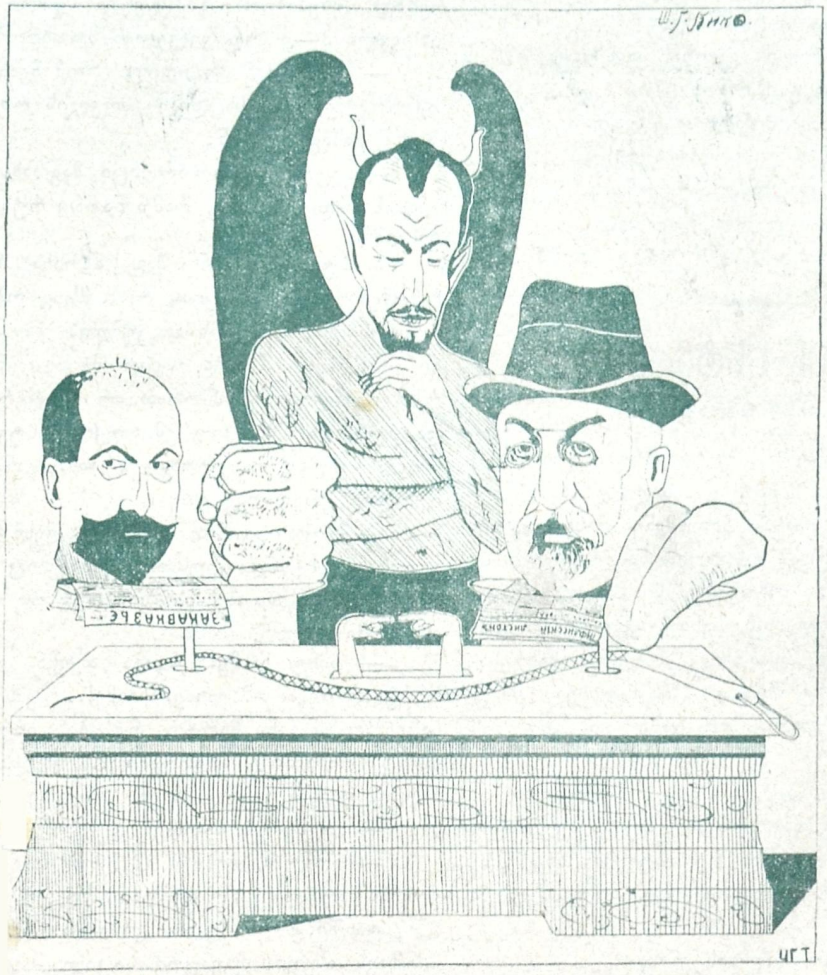

ეშმაკსა უთქვამს: „ამ ქვეყნათ
ვინ გასჭრას სამართალიო:
ენას რბილს, მუშტსა მაგარსა
ერთი ჰქონია ძალიო.
ვითა პირველი, მეორეც
ფრთხილია მოსაქნევიო,
და თუ ეურჩენ გონებას
ხიფათთა შემამთხვევიო.
მოდით, დახედეთ სასწორსა
საბუთათ ესეც კმარაო,
მუშტი და ენა ამ ორში
ვინ როგორ მოიხმარაო.

ხერატუროვმა ივანემ,
(„ლისტოკზე“ ხედავთ თქვენაო)
თვინიერ ნებად ტვინისა
ალამოძრავა ენაო.
მაგრამ იგემა სანაცვლოთ
უზომო ტანჯვა-წყენაო:
შინაურ გარეულთაგან
მუჯლუგუნი და კბენაო.
გიორგი ამირეჯიბმა
მუშტი აღმართა თვისიო
და დატრიალდა სასაქმო
რეგვენთა საკადრისიო.
მანც ბევრი წყენა იგემა,
სხვაც ერთობ გაამწარაო,
სხვა „ბრძოლის ველზე“ დასტოვა
თითონ კი გაიპარაო.
ამგვარათ: მუშტი თავ-ძვალა
რბილს ენას უდრის სხვა რასო,
თუ გამოვრიცხავთ პატრონებს,
როგორც უბრალო ტარასო.“

—კი.

ეშმაკის ინტერვიუ

„ივერიის“ რედაქციაში

კოწია თუმანიშვილი ჩვეულებრივი კუდის ლაქუცით შემომეგება. ვისაც ერთხელ უნახავს მისი ცბიერი თვალების თამაში, მოუსმენია მისი თაფლივით ტკბილი და მუდამ ორაზროვანი ლაპარაკი, ის რასაკვირველია არ იუცხოვებდა მის ასეთ შეხვედრას, მაგრამ ჩემზე ერთობ სასიამოვნო შთაბეჭდილება მოახდინა. რა შედარებაა ამ იფნის სახრესავით მოქნილ რედაქტორსა და „ზაკავკაზიელ“ მოუხეშავ, თუმცა პირდაპირ და გაბედულ გიორგის შორის?

— მობძანდით, ბატონო ჩემო, მობძანდით!

— გმადლობთ თავაზიანობისათვის, ვუპასუხე მე და ფრთხილათ დავეშვი რედაქტორის მიერ მოწოდებულ რბილ სავარძელზე. გაგონილი მქონდა თქმულება:

„არ ენდო თაფლის ენასა
ღვარძლიან გულით ნადენსა,
იგი ყურს ელამუნება,
ცხვირში ძმარ-ნაღველს გადენსა.“

— გასაოცარია ღმერთმანი, როცა სამშობლო განსაცდელშია, ჩვენ ქართული გაზეთის ხელმძღვანელნი აგრე დაქსაქსულად ვმოქმედობთ.

— როგორ? განა თქვენ „დროების“ რედაქციასთან კავშირი არა გაქვთ? გავიკვირვე მე.

— მე, ხომ მოგეხსენებათ ზომიერების მოყვარული ვარ. ჩემი სათაყვანებელი საგანი ეს ქართველი ხალხი, ჩემი საბრალო სამშობლოა.

— მერმე რა საფრთხე მოელის სამშობლოს ასეთი და თუ მოელის რატომ სხვებსაც არ დაიხმარიებთ?

— როგორ? არ იცით რა საფრთხე მოელის! ღმერთო ჩემო! ღმერთო ჩემო!

აქ „ივერიის“ რედაქტორმა თვალები ზეცას მიაპყრო, ხელები გულზე დაიკრიფა და ორი ობოლი ცრემლი ჩამოიგორა მოწითანო ულვაშის წვერებზე! უნებლიეთ გამახსენდა ერთი ტანჯული ცხოველი პ—ე ხიდისთაველის მოთხრობიდან!

— მაშ თქვენ არ იცით, რომ ჩემს საყვარელ საქართველოს განსაცდელი მოელის რუსის ხალხისაგან? განაგრძო მან.

— ვიცი, როგორ არ ვიცი, მაგრამ რუსის ხალხისაგან იმდენათ არა, რამდენათაც რუსის მთავრობისაგან.

— ნუ თუ თქვენც მაგ აზრისა ხართ, ბ-ნო ჩემო? ნუ თუ არ იცით, რომ მთავრობა რუს სოციალისტებს არაფერს არ უშლის და ქართველებს კი სტანჯავს, აწამებს. ამით მე ის მინდა ვსთქვა, რომ მთავრობა ერთნაირათ არ უცქერის რუსებსა და უცხო ტომებს, თორემ სოციალისტები, რა თქმა უნდა, ყველაფრის ღირსნი არიან. განა თქვენ არ იცოდით ყოველივე ეს?

— წარმოიდგინეთ პირველათ მესმის. პირ-იქით გაგონილი მქონდა რუსეთის ციხეებიც სავსეა ასეთი ხალხითო და აბა რა ვიცოდი თუ იქაც ქართველები ისხდენ.

— ვაიმე, ვაიმე!... განა თქვენ ასეთი გულუბრყვილო ხართ? ვაიმე, ვაიმე!.. ჩემს საყვარელ სამშობლოს განა მარტო რუსები იბრიყვებენ! აი თუნდა სომხებიც, თათრებიც... ყველა მეზობელი ხალხი, ყველა ჩვენზე, ჩვენს ზურგზე თამაშობს.

— არ მესმის სწორეთ!..

— როგორ თუ არ გესმისთ? ხი, ხი, ხიიიი!.. ვითომ მართლაც არ გესმისთ, ხი, ხი, ხიიიი!!

ტანში ჟრუანტელმა დამიარა. ჩემს დღეში არ მინახავს ასეთი უგემური სიცილი. ისე ისმოდა, თითქო ვიღაც იატაკს ქვეშეთგან ხითხითებს და ჩემს გულუბრყვილობას დასცინისო.

— გარწმუნებთ არ მესმის. შეიძლება მდიდრები მართლაც გლეჯდენ ერთმანეთს, მაგრამ ღარიბი ხალხი თანხმობით ცხოვრობს, როგორც რუსებთან, ისე სომხებთანაც.

— თანხმობით ცხოვრობს!!. ხი, ხი, ხიიი!! კარგი თანხმობაა თქვენმა მზემ! განა ვერ დაინახეთ ჯუღელის დასაფლავებაზე? ყველას ინტერესებს ვიცავთო გაიძახით, და აქ კი მარტო ქართველი ხალხი გლოვობს და პატივს სცემს მის ხსოვნას.

—გმადლობთ, რომ მომაგონეთ; მე სწორეთ ის მინდოდა გამეგო: ვის კალამს ეკუთნის ეგ მშვენიერი სტატია?

— მოგეწონათ?

— რა ბრძანებაა, ვის არ მოეწონებოდა ისეთი სიმშვენიერე.

— თუ ეგრეა მე დავსწერე. საზოგადოთ მთელ ნომერს მე ვამსებ.

— დაწერილი კარგია, მაგრამ...

— მაგრამ რ.?

— ისა რომ ამას პატიოსანი კაცი არ იკადრებდა, ჯერ იმიტომ, რომ მტკნარი სიცრუე იყო და მეორეთ მიცვალებულის შესახებ...

— გეხუმრეთ ყმაწვილო! მართლა იმდენათ სულელი არ გეგონოთ, რომ სად რა სჯობია არ ვიცოდე. იმ წერილის დაწერაში მე არავითარი წილი არ მიძევს. განა მე არ ვიცი, რომ მიცვალებულზე... და განა მე კი სულ მუდამ ვიცოცხლებ?!

— მაშ თქვენ არ დაგიწერიათ?

— რა ბრძანებაა! ხი, ხი, ხიიიი!!? თქვენ მართლა დაიჯერეთ! განა პართენი ტყვილათ მყავს? ყველაფერს მე როგორ გავწვდები. არა ძმობილო, მე კარგათ მესმის სად და როდის რა აჯობებს!..

— სიამოვნებით გერწმუნებით, რადგან ამის მაგალითი არა ერთი და ორი გვინახავს თქვენი ცხოვრებიდან. თუნდა ის რათ ღირს, რომ ქართულ „ივერიაში“ რუსეთს „ტყავს აძრობთ“ და რუსულ „ტიფლისში“ კი გოროდოვოებს ჩექმებს ულოკავთ. მეც მესმის რომ თქვენ დიდი პრაქტიკული ნიჭის მექონე უნდა იყოთ.

— ცხოვრება ასეთია ბატონო ჩემო.

„თუ კაცმა ხრიკი არა იცის,
გასტანჯავს წუთისოფელი“.

— ერთი ეს მიბრძანეთ „ზაკავკაზიეს“ რედაქციას რაზე შესწყერით თქვენა და პართენი?

— როგორ თუ რაზე? ერთხელ, წარმოიდგინეთ, ულვაში კინაღამ ამაგლიჯა და დამემუქრა: თუ კიდევ ასე ილაქუცებ ვარესს მოელოდეო.

— გაზეთში რაღას აცხადებდით?

— დაე იცოდეს ქვეყანამ, რომ ჩვენ აღარ ვეხმარებით ბანკისბაღელ მკლავაძეს.

— სპილოისა და ბუზის არ იყოს, ვის რაში ეკითხება თქვენი იქ ყოფნა თუ არ ყოფნა?

— რასა ბრძანებთ... ხი, ხი, ხიიიი!...

ერთხელ კიდევ გესლიანათ ჩაიცინა ვიღაცამ თუმანიშვილის არსებაში და იქაურობა მოსწამლა. მე ქუდს ხელი დავავლე და არ მოვუცადე საუბრის გათავებას კარებისკენ გამოვემართე.

— მშვიდობით ბრძანდებოდეთ, ბატონო მშვიდობით; სასიამოვნოა როდესაც ასეთი განსაცდელის დროს ერმანეთის აზრებს გავიგებთ და საერთო ძალით.....

მე უკვე ნიკოლოზ ცხვედაძისაკენ მივეჩქარებოდი.

ნიკოლოზ ცხვედაძესთან.

თამამათ შეიძლება ითქვას, რომ გასული კვირე, ეს „სტიპენდია-ბოსობიების“ კვირე იყო. მეც ორას ორმოცდა ჩვიდმეტი ღარიბის დავალებით შევიარე ბატონ ცხვედაძესთან. როგორც მიღებულია პროტექტორებისაგან, მეც ყველას დავპირდი: თქვენ საქმეს კარგათ და სასურველათ დავაბოლავებ მეთქი. ნიკო ცხვედაძე სარაჯიშვილის თანხას თავმჯდომარეობს და ეს მეორე პირია მთელს საქართველოში, რომელსაც ჩინებულათ ესმის თავისი მდებარეობის მნიშვნელობა.

— საღამო მშვიდობისა, ბატონო!

— გმადლობთ, მობრძანდით! ზრდილობიანათ მიმიპატიჟა მათმა ბრწყინვალებამ. ალბათ სათხოვარი გაქვთ რამე?

— დიახ, ბატონო; გავიგე სტიპენდიებს უნიშნავთ ღარიბ-ახალგაზრდებს.

— თქვენ ქართველი ხართ?

— როგორც მხედავთ...

— მე ვერც გხედავთ და ვერც გატყობთ. თქვენ ჯერ ერთი ქართულათ არ გაცვიათ და წმინდა ქართულსაც ვერ ლაპარაკობთ.

— განა თქვენ ასეთ ყურადღებას აქცევთ პროვინციალურ კილოს?

— არა, ჩვენ სახეში ვიღებთ საზოგადოთ ქართველს. გურული, იმერელი, მეგრელი კახელ-ქართლელი ჩვენთვის არ არსებობს.

— მაშ რა არსებობს თქვენთვის?

— ჩვენთვის არსებობს ქართველი.

— მაშ რაღა დაბრკოლებაა, ჩვენც ხომ ქართველები გახლავართ.

— ჩვენთვის არც პარტიები არსებობენ. ჩვენ უპარტიონი ვართ; ჩვენთვის სულ ერთია დემოკრატი, ფედერალისტი, ბურჟუაზია და პროლეტარიატი.

— მაშ ვის აძლევთ თქვენ სტიპენდიებს?.

— ჩვენ სულაც არ ვარჩევთ იმერელ-ამერელს,

არც თუ ამა და იმ პარტიას. ჩვენ მხოლოდ ქართველს ვაძლევთ დახმარებას.

— ჩვენც ხომ ქართველები ვართ...

— ჩვენ არ მოგვწონს ახალგაზრდა ყმაწვილები, რომლებიც ქართულ ენას უკადრისობენ და რუსულად ლაპარაკობენ.

— ჩვენ ძლიერ გვიყვარს ქართული. პირ-იქით, სხვა ენაზე ლაპარაკიც არ გვეხერხება.

— კარგი და პატიოსანი, მაგრამ მამულის უკადრისობა ვერაფერი სანაქებო ხელობაა.

— განა ჩვენ ჩვენს მამულს ვუკადრისობთ? ეს ხომ ცილის წამებაა!!

— არა ყმაწვილო, მე განა თქვენზე ვთქვი? სრულიადაც არა, ჩვენთვის სულ ერთია ქართლელი თუ იმერელი, ჩვენთვის მხოლოდ ერთი, საერთო ქართველი არსებობს.

— მესმის თქვენო ბრწყინვილებავ, მაგრამ განა ჩვენ ქართველები არა ვართ? გურია ხომ საქართველოს ნაწილია?

— ნაწილი ნაწილია, მაგრამ ჩვენ საერთოდ ქართველი გვყავს სახეში და გურულ-იმერელ-კახელს ერთმანეთისაგან არ ვარჩევთ.

ყოველივე იმედი დამეკარგა ჩვენ ერთმანეთისთვის რაიმე შეგვესმინა და ვცადე სალაპარაკო საგნის წარსულში გადატანა.

— ამ წლის სტიპენდიები ვის მიეცით ბატონო ნიკოლოზ!

— წელსა?

— დიახ.

— წელს... აღარც კი მახსოვს. ჩვენ ყველა ღირსეულს ვარჩევთ და მის შთამომავლობას არავითარ ყურადღებას არ ვაქცევთ. ჩვენთვის სულ ერთია მთხოვნელი ქართლელი იქნება, იმერელი თუ გურულ-მეგრელი, ოღონდ ის საერთოთ ქართველი იყოს.

— ხომ არავისი გვარი მოგაგონდებათ, ვინაც წელს სტიპენდია მიიღო?

— ჩვენ არც გვარს და გვარიშვილობას ვაქცევთ ყურადღებას. ჩვენთვის სულ ერთია იმერული გვარი ექნება თუ ქართული.

— მე მხოლოდ ვინაობის გაგება მინდოდა.

— ვინაობა რა საჭიროა! ვინაობა ქართველობაა!

— ალბათ გაზეთში გამოაცხადებთ ვინ მიიღო?

— რასაკვირველია.

— ისე არ მოგივიდეთ, შარშან წინ რომ ერთ მეგრელ ექიმს ექიმბაშობის დროსაც უგზავნიდით სტიპენდიას კიევში და კიევიდან აბაშაში მისდიოდა.

— აკი მოგახსენეთ ჩვენ მეგრელსა და გურულობას სრულიადაც არ ვაქცევთ ყურადღებას. ჩვენთვის საჭირო მხოლოდ მარტო ქართველია.

— მშვიდობით ბრძანდებოდეთ.

— მშვიდობით, მშვიდობით; გაზეთში უთუოდ გამოვაცხადებთ და ყველაფერს გაიგებთ.

— გმადლობთ უმორჩილესად.

მე თავბრუ დახვეული დავეშვი კიბეზე და თუნდაც ორასივე ჩემი კლიენტისათვის გამდიდრება აღეთქვა, უკან აღარ ავბრუნდებოდი.

იმის წაკითხვა კი მეინტერესებოდა თუ ვინ გამოდგა ეს „საერთოდ ქართველი“ ღირსი სარაჯიშვილის სტიპენდიისა.

ეშმაკი.

პეტრია გულსვავაძე.

IV.

დღე-დღეს მისდევს, კვირა-კვირას,
და ხალხს ძალა ემატება.
ამ სურათის შემხედვარეს
პეტრიასა გული სწყდება...

—

— „ღმერთო, ამას რას შემასწარ!
სოფრომაის გოგიტელა,
„მეთაურად“ ჰყოლია ხალხს,
მას მორჩილობს, თურმე, ყველა.

—

ამას იქით სადღა წავა
სირცხვილი და დამცირება?
გუშინ, თურმე, „ცხემლნარაში“
ჩემზე ბჭობდა მთელი კრება.

—

გოგიტელა გასძახოდა:
„ბოლიკოტი“ დავარტყათო
და პეტრიეს კარმიდამო
ქვა-ქვაზედა დავაფქვათო!..

—

სოფრომაის ხელთნაწერი
ხელში რომ მაქვს მე ვექსილი,
სჩანს, ამიტომ შურსა ძიობს
ჩემზე მისი ვაჟბატონი.

—

სჯობს, „ნაჩანიქს“ მივაშურო,
შევსთხოვო, რომ დამიფაროს...
უღმერთობა არ იქნება,
ჩემი სისხლი დაიღვაროს?!

—

ნუ თუ სრულად დამეკარგვის
ამ დენი ხნის ნამსახური,
ისე, რომ გოგიტელაზე
ვერ ვიძიო მაინც შური?!.

—

სთქვა და შეჯდა თავის ცხენზე,
ღამით, ჩუმათ გაიპარა...
და მეორე დღეს უფროსმაც
გოგიტელა დაიბარა...

V.

ვინ იყო, როს ასრულებდა
ჩვენში იმ დროს უფროსთ ნებას?
მაშინ ძალა-სამართალი
ხელში ეპყრა ხალხის კრებას!

—

გოგიტელაც არ წასულა ..
საქმე კარგათ რომ ინახა,
პეტრეს ჩუმი ნამოქმედი
ხალხმა ნათლად დაინახა.

—

სთქვეს: „ყორანს ვერ გაათეთრებ,
რაგინდ ძალზე ქვიშით ხეხო,
სჯობს, სამარცხო მისი ფეხი
ეშმაკს დროზე რომ მოსტეხო.

—

პეტრიასაც განვუცხადოთ
ჩვენი მასზე უნდობლობა
და შევსწყვიტოთ თანაც მასთან
ყოველგვარი მეზობლობა!“...

—

იქნებ გასჭრას ამ ზომამ
გაიფიქრა გულში ხალხმა,
და პეტრეზე შეადგინა
განაჩენი თვისი ერთხმა.

VI.

ხალხის სიტყვა, სიტყვა, მტკიცე,
ვის არ მოსდრეკს შიშით წელში!
„ხმა ღვთისა და ხმა ერისო“,
თქმულებათაც არის ჩვენში.

—

პეტრეც წელში მოიხარა,
ჩამოუშო დაბლა ყური.
ხედავს ის, რომ დაიკარგა
„ესდენ მისი ნამსახური“.

—

„ზევიდგან“ ხსნა აღარ მოდის,
არ ვინ აქცევს ყურადღებას,
დაიჩოქა და შესთხოვა
ისევ მეზობლების კერას:

—

„ამხსენით ეს „ბოლიკოტი“:
ცოლშვილს ნუ ამომიწყვეტთო,
და სხვას ყველას ავასრულებ,
რასაც კი გადამიწყვეტთო!“...

—

ხალხმაც ახსნა ის სასჯელი,
გზის კეთება განუწესა.
და ამ დღიდან ვხედავთ პეტრეს,
გზას რომ ჰკენჭავს ყოველ დღესა...

VII.

ტყვიის ფერი ღრუბელთ ძაძა
გადმოაწვა მშობელ მხარეს,
ცეცხლის ალი შემოენთო
სისხლით მორწყულ არემარეს.

—

სიმართლე და ძმობის დროშა
ურცხვად ფეხქვეშ გაითელა,
და პარტახზე, ბრძოლისაზე
ლხინს მიეცა ტურა-მელა...

—

ზამთარს ფერი გაუხუნდა
და გაუცვდა ლილახანა,
თუმც შეინძრა გაზაფხული,
ზანტათ თავი შეიფხანა,

—

მაგრამ ისევ მარტს დაუთმო
მარტმაც აჰყვა თავის „წესებს“
და რაც ოდნავ გაინძრევა,
სასიკვდილოთ დააკვნესებს...

—

ათას ცხრაას ექვსი წელი
ჩვენში ასე შემოვიდა,
გაზაფხულის დასაწყისი
იმედს არვის აღუძვრიდა.

—

ნაცრის ფერი გადაეფარა
გარეშემო მინდორ-ჭალებს,
ქარნი რისხვით გაჰკივიან,
ცა ცრემლებით ივსებს თვალებს;

—

ხან ციდან მზეც გადმოიჭვრეტს‘
გადმოხედავს ნაცრემლ მხარეს,
მაგრამ მყისვე თვალს არიდებს
სევდის აღმძვრელ ამ სამარეს!..

—

—„ბარემ მოდი, გაზაფხულო!
ბარემ მოდი, მერცხალთ კრებავ!
საქორწილოთ ფრთა გაშალეთ,
სიცოცხლეე და სიტკბოებავ!!.

—

. . . . . .

ქვეყნის პირსა გადაჰბანეთ,
და ღრუბელთა ბნელი ძაძა
ზურგის ქარსა გაატანეთ“...

—

ამას ნატრობს არე-მარე,
გულსაკლავად ანაკვნესი,
მაგრამ იმედს ჯერ არ ხედვენ,
რომ დღე დადგეს უკეთესი...
(დასასრული იქნება)

ნ. ზომლეთელი.

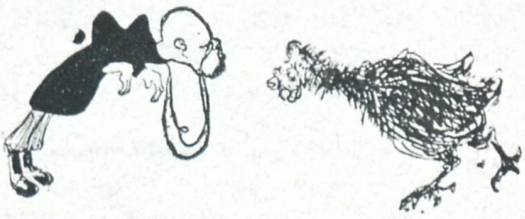

პატარა კაცუნა.

(რუსულით. ჩეხოვის კილოზე.)

სახაზინო პალატის ჩინოვნიკი ივანე იაბედა, რომელმაც ეხლა მიიღო პირველი ჩინი და სამსახურში გაამწესეს მოვიდა ქ. ენსკში. ღამის გასათევათ ჩამოხტა საუკეთესო სასტუმრო „სააზნაურო“ში,“ რომ ღამე მოსვენებულათ გაეტარებია და და დილას, დაწყნარებული ნერვებით წარსდგომოდა მისს მთავრობას. მაგრამ მისდა საუბედუროთ მეზობელ ოთახში ისეთი მდგური აღმოჩნდა, რომ ელსაც მთელი ღამე ახველებდა, შფოთავდა. ამან იაბედას ისე გაუკრთო ძილი, რომ ღამე საშინელ ტანჯვაშა გაატარა. ხველა მართლაც ისეთი საშინელი და დაუსრულებელი იყო, რომ ივანე იაბედამ მოუსვენრობით და უსარგებლოთ დახარჯული ფულის სიბრალულით დილას სიმწრის ნაღველა გადმოანთხია და გაყვითლებული, თვალებ დასივებული, გამოჩნდა თუ არა სასტუმროს მსახური, ვეფხვივით ეცა.

— შენ, რა მიქენი ეს?!. რა?!.—ყვიროდა იაბედა...—ვის გაუბედე შე ძაღლო... შე ძაღლის მოდგმავ!.. მე შენ მოგთხოვე ისეთი ოთახი, რომ დაწყნარებული მომესვენა და ეს რა მიქენი?!. ჩემს მეზობლათ მოგითავსებია ვიღაც ოხერი, ქლექიანი, ვირი, მუჟიკი, რომელიც მთელი ღამე მომაკვდავივით ხრიალებდა. უზრდელი, ის ტუტუცი .. წყეულო!.. მე სასტუმროში ჩამოვხტი და არა საავათმყოფოში!.. მე ვიჩივლებ!.. მე სამშობლოს ვემსახურები!.. მე წავალ გუბერნატორთან!.. თქვენ არა გაქვთ უფლება, რომ რიგიან სასტუმროში უბრალო ხალხი შეუშვათ!.. მე ამას ასე არ დავტოვებ!.. მე... მე...

მოსამსახურე დიდხანს განცვიფრებით უყურებდა და ბოლოს ყრუთ უპასუხა:

— თქვენო კეთილშობილებავ, თქვენც ხომ ინებებთ მდუგურების შეწუხებას თქვენის ყვირილით!.. რაც შეეხება თქვენს მეზობელს, ის თქვენზე წინ მოვიდა, მოგვთხოვა საუკეთესო ნომერი და ჩვენც მივეცით...

— საუკეთესო ნომერი!.. მსჯელობს პირუტყვი... подлецъ... საუკეთესო კი არა—აქედან უნდა გაგეგდოთ... უნდა გაგეგდოთ ქუჩაში... გესმის, ქუჩაში!.. არ უნდა მიგეცათ ბინა ამ პირუტყვისათვის იმ სასტუმროში, სადაც კეთილშობილნი განისვენებენ ხოლმე. მე თავის ტეხით და სიჩქარით მოვსულვარ აქ, რომ ღამე მოსვენებით გამეტარებია და დღეს ნერვებ დაწყნარებული ჩემს უფროსებს წარვსდგომოდი... მე, ადვილი შესაძლებელია, მათი მაღალ აღმატებულება, ახალი გამგე სახაზინო პალატისა მიცდის, მელის... მე ძილი მინდა, მოსვენება და... აქაო და ლაქიამ ინება ჩემს გვერდით მოეთავსებია ვიღაცა ვირი, კრეტინი, უზრდელი, ამიტომ ინებე მთელი ღამე ტანჯვა, უძილობა...

— თქვენო კეთილშობილებავ, ლაქია აქ არაფერ შუაშია... ხაზეინმა მიბძანა და...

— მამაძაღლი და ტუტუცია შენი ხაზეინი! Подлецъ мерзавецъ... მას უნდა აუკრძალონ სასტუმროს გამგეობა თუ ისეთ ძაღლებს აძლევს ბინას, როგორც ეს ჩემი მეზობელია... ოხერი, უზრდელი, პლუტი...

— ხაზეინიც არაფერ შუაშია თქვენოკეთილშობილებავ... დამნაშავე თვით გენერალია...

— რო... რო... მე... ლ... ლი... გე... ნე... რა...ლი?..

ლაქიამ მეზობელ ოთახზე მიუთითა.

— მაშ ეს მათი აღმატებულებაა?—იაბედას ენა ჩაუვარდა. გაახსენდა მისი ნათქვამი, ცივმა ოფლმა დაასხა, ფეხები აუკანკალდა და სავარძელში ჩაჯდა.

— დიახ, თქვენო კეთელშობილებავ! მობძანდა თუ არა მათი აღმატებულება, მოითხოვა საუკეთესო ნომერი და ბძანა, რომ სიწყნარე იყოს, არავინ შემაწუხოსო...

— მაშ ეს მათი აღმატებულებაა?..—ამოიკვნესა საბრალო ხმით იაბედამ, სახე დაუპატარავდა, თვალები დაუწვრილდა და თითონაც მუჭის ოდენა გადაიქცა,—ხე, ხე, ხე, ხე... მაშ, მათი აღმატებულებაა?.. სწორეთ მეც ასე ვფიქრობდი, ჩემო ძმაო.. ვწევარ და ვამბობ ჩემთვის: არ შეიძლება, რომ ეს გენერალი არ იყოს... მოდი გამოვცდი ლაქიას და გავიგებ მათი აღმატებულების ვინაობას მეთქი. შენ ჩემო ძმაო, მართალი გეგონა რასაც ვამბობდი?.. ხე, ხე, ხე, ხე,.. როგორ იფიქრე ეს ძმობილო... იქნება კიდევაც მიმიხვდი რომ ვხუმრობდი... ღმერთმან ადღეგრძელოს მათი აღმატებულება უფალი ღენერალი!.. მე მის მოწყალე ხველის ქვეშ ‘მშვენივრათ ვგრძნობდი თავს... ვფიქრობდი, ჩემი მოწყალე ღვთის კალთას ქვეშ ვიმყოფებითქო და მოსვენებით მეძინა... და შენ ფიქრობდი, რომ... მაგრამ აი რა გითხრა ჩემო კეთილო: მე მაქვს ხველის კაპლი... დიახ... და ეს მიართვი მათ აღმატებულებას და მოახსენე, რომ ივანე იაბედა მუხლმოდრეკილი სალამს გკადრებსთქო და ხველის წამალი მოგართვათქო... ათი წვეთი ნახევარ ჭიქა წყალში... გესმის!... არ დაგავიწყდეს ჩინოვნიკი ივანე იაბედა და ათი წვეთი... ოხ, ღმერთო ჩემო!.. მაშ, ეს მათი აღმატებულებაა?.. ხე, ხე, ხე, ხე... უცბათ იაბედას რაღაცა გაახსენდა და წარბები შეიკრა.

— მე მახსოვს, რომ შენ რაღაც უკადრისათ მოიხსენიე მათი აღმატებულება... როგორ გაბედე ჩემთან!..

განცვიფრებული ლაქია დიდხანს ატრიალებდა კაპლის შუშას ხელში, ბოლოს უპასუხა:

— თქვენო კეთილშობილებავ! თუ კარგათ დაუკვირდებით, ჩემის აზრით ეს კაცი ჯერ გენერალი არ უნდა იყოს, რადგან თუ ტანისამოსს მივაქცევთ ყურადღებას, ჩვეულებრივათ აცვია... ჩვენი ხაზეინი, უკაცრავათ პასუხია, ვისაც მოწითლო პირისახესა და დიდ მუცელს დაუნახავს, ყველას გენერალს ეძახის და ამიტომ... ასე, რომ ნამდვილი არ ვიცი...

— ჰმ!.. ჰმ!.. მაშ, შენ ამბობ, რომ ნამდვილი არ იცი!..—თავისუფლათ ამოისუნთქა იაბედამ,— ჰმ!.. თუ გენერალი არ არის, მაშ... მოიტა აქ კაპლი, მოიტა შე ძაღლო!.. ჩემთვის სულ ერთია, ვინც უნდა იყოს... მე არავისი არ მეშინია... გაიგე? არავისი... მაშ შენს ხაზეინს გადაეცი, რომ მე ჩინოვნიკი ვარ და არავის არ მივცემ ნებას, რომ შემაწუხოს... თუ ნება მივეცი, ყოველმა ტუტუცმა უნდა დამიფრთხოს ძილი უზრდელის ხველით...

— მოგახსენებთ ბატონო ჩემო, რომ სახეზე არავის აწერია თავისი წოდება და ისე, როგორც მდგურები, აგრეთვე გარეშენიც ამბობენ, ეს ვიცე-გუბარნატორი უნდა იყოს, რომელსაც აქ მოელოდენ, მაგრამ მე...

— !სუუ!..

იაბედამ საჩქაროთ პირი დაუცო ლაქიას.

— ჩქარა, ჩქარა გამიწმინდე ვიც-მუნდირი... ჩქარა ძმობილო... მე თვითონ მივართმევ ხველის კაპლს... ოხ, ღმერთო ჩემო!.. რა მოუსვენრათ გაატარა ღამე მისმა აღმატებულებამ... ჩქარა... ოხ, ღმერთო ჩემო!..

— მაგრამ მე ვფიქრობ თქვენო კეთილშობილებავ, რომ ეს კაცი პოდრიაჩიკი ფირსოვი უნდა იყოს... პირადათ არ ვიცნობ, მაგრამ ღიპი, გამობერილი მუცელი და ჩასივებულ-გაწითლებული სახე პოდრიაჩიკს უგავს და ამასთანავე ფირსოვს ელოდენ გუშინ აქ და ამიტომ...

— ჰმ... თუ პოდრიაჩიკია—არ მესმის... დამეკარგე აქედან შე პირუტყო!.. ბინას აძლევენ ქაჯებს, ეშმაკებს და კიდევ იცინიან... კმარა!.. მე ნებას არ გაძლევთ... აწი არ მივხედავ წოდებას... გააგდეთ აქედან ვინც უნდა იყოს... გააგდეთ მამაძაღლი...

ლაქიას დაუძახეს და საჩქაროთ გავიდა. ხუთი წუთის შემდეგ ისევ დაბრუნდა და მოახსენა იაბედს:

— თქვენო კეთილშობილებავ! ეხლა კი შემიძლია დანამდვილებით მოგახსენოთ, რომ თქვენი მეზობელი არც გენერალია, არც ვიცე-გუბერნატორი და არც პოდრიაჩიკი ფირსოვი; ის გახლავსთ სახაზინო პალატის ახალი გამგე.

ივანე იაბედამ შეხედა ლაქიას, პირი ღია დარჩა, სახე გაუფითრდა და იქვე იატაკზე წაიქცა. მას დავლა დაეცა.

ლეონადო.

სიტყვათა ახსნა.

(ბაკურიანის მოგზარეთათვის)

მატარებელი: მოგზარეების საბედისწერო მანქანა. —ბეწვის ხიდი.

გაზეთი: მოგზარეთა სანატრელი ხილი, რომელსაც ბედნიერი ეღირსება.

სიბინძურე: ბაკურიანის სიმდიდრე.

ფუნა: მოგზარეთა ფეხსაცმლის საწმენდი ნივთიერება, შავფეროვან—ავსურნელოვანი.

წერილი: სამ კაპეიკიანი ბეგარა.

სამაითხველო: მოგზარეთა ოცნება, ილიუზია.

თოგა: მოგზარეთა ბულვარი.

„ვალოდი“

„მფრინავები!“

ქვეყანა ცაში აფრინდა,
ჩიტების ფრთები აისხეს,
მთით მთაზე, ზღვიდან ხმელეთზე
კოხტა ნავარდი დაიწყეს.
ამერიკელი ფრანგს ებრძვის,
ფრანგი ნემეცთან ჯიბრობსა,
ინგლისი ცალკე ოსტატობს,
რუსეთი თავ-პირს იმტვრევსა.

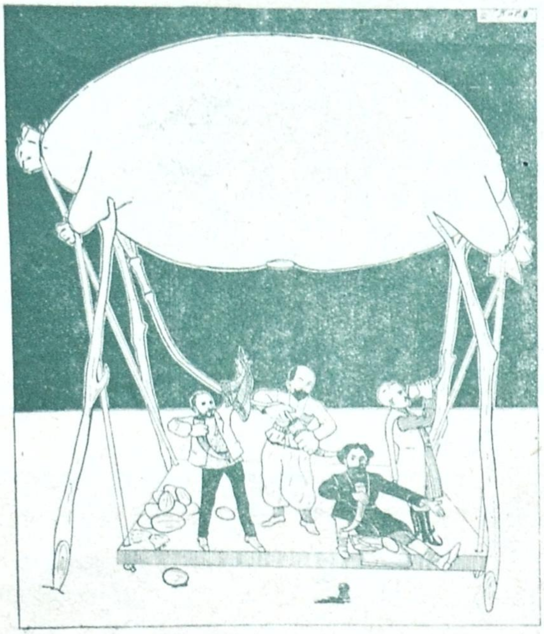

არც ბერძენ იტალიელნი,
ზოგავენ ძალს და ღონესა,
და აი ქართლოსელებმაც
რა ჴერხი მოიგონესა.
(ჯერ არ სმენია ქვეყანას
ასეთი „ჰაერ—ხომალდი“
იაფი, სარგებლიანი,
მკვიდრი, გამძლე და ფეხმარდი!)
იშოვეს რუმბი უზომო,
ნაჭუცი ტყავი ხარისა,
სიგრძე ოთხ-საჟენოვანი
განი ადლ-ნახევარისა.
აღავსეს ღვინით, წითელით,
ბოძებზე შესდგეს კარგათა,
ქვეშ ფიცრის ხიდი მოაბეს,
ზედ თითონ დასხდენ ბარგათა.
დაიწყვეს მამიჯვარისა
ლავაში პური ბლომათა,
მწვანილი, კიტრი, მოთალი
თავ-საყარ გასაძღომათა.
წელში გაირჭვეს ყანწები
მოჭედილ ჯიხვის რქებისა,
და შედგა რაზმი „მფრინავი“
დიახაც ღირსი ქებისა.
მოუხსნეს მილი! გუდასა
„სიმძიმე“ დაედინება,
ყანწსა ამსებენ, ხუხავენ,
სულყველას მოელხინება.
მოჰქუხს ნუნუა წითელი,
ვით ნაკადული ანკარა,
უხვდება ყანწი, გადადის,
თავს არ ზოგავენ აღარა.
ჯერ აღდეგრძელეს ბლერიო,
როგორც საკუთარ ფრთოვანი,
შემდგომ რაიტი, შემდგომად
კი ცეპელინი მხცოვანი...
მამულიშვილურ ჰანგების
გაისმის ჭექა-გრიალი..
და აი ნელ-ნელ გუდამა
აქ დაიწყო ტრიალი?!..
ხეც დაბზრიალდა, მიდამოც
ბოძიც, მასზედან რუმბიცა,
შეინძრა მთელი ქალაქი,
აგვითამაშდენ მთებიცა.
თავბრუ დაესხა „მფრინავებს“
დაეცენ უგრძნობელათა,
ხედავენ: მათი „ხომალდი“
მიჰქროლავს მინდორ-ველათა.
ზღვას გადაუვლის, ღრუბლებში
მიძვრება როგორც მახათა,
ხან აეშვება მთვარემდე,
აღარ სჩანს დასანახათა,
ხან დაბლა დადის, ქალაქებს
თავს დასტრიალებს ნაზათა
მთელი სამყარო მათ ფეხქვეშ
აგდია ფიანდაზათა.
თავს ევლებიან მამულის
ბუმბერაზ მთათა წვერებსა,
თოვლ-ყინულების ვარაყით
ალმასებრ დანაფერებსა.
აი მთაწმინდის ფერდობსაც
ჩამოუქროლეს ლაღათა,
უნდათ დაეშვან ჩიტივით
ედემში, ვერის ბაღათა.
ცნობის მოყვარე მნახველებს
ვერ იტევს ქუჩა ვეღარა,
ვინ გინდა: ქალი თუ კაცი,

ბავშვი თუ წვერებ ქადარა.
გაუნავარდეს მოხდენით
ვერაზე ზუბრთა სკოლასა,
ხალხი შეჰყურებს სიამით
მათ გალაღებულ ქროლასა.
დაეშვენ ედიმისაკენ,
მაგრამ შეემთხვენ ხათასა:
მოხვდა იმათი „ხომალდი“
ცნობილი ვერხვის კატარსა,
და გადაბრუნდა. დაეშვა
ძირს, როგორც ტყვიის ნაჭერი
აღარა შერჩათ მფრინავებს
არც ვაჟკაცობა, არც ფერი.

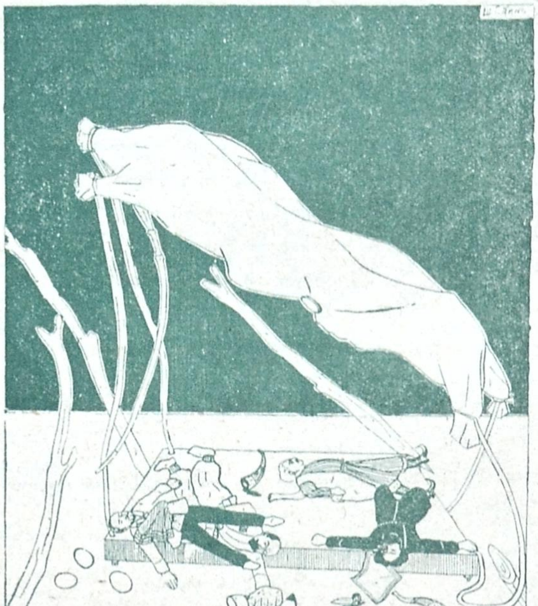

თვალი გაახლეს, ოჰ ღმერთო,
რასა გავს ყოფა ამათი:
საბნათ თავს რუმბი ახურავთ,
ლებათ კი ფიცრის „კალათი.“
მოდუნებული ფეხები,
თავი უვარგი თავათა,
წელი მოშლილი, სამსგავსო
წელკავის განაკრავათა.
ჯერ კიდევ გონს ვერ მოსულნი
ტკბილ ოცნებებით ტკბებიან,
მაგრამ იკითხეთ ამბავი
ოდესაც დაფხიზლდებიან.

—კი.

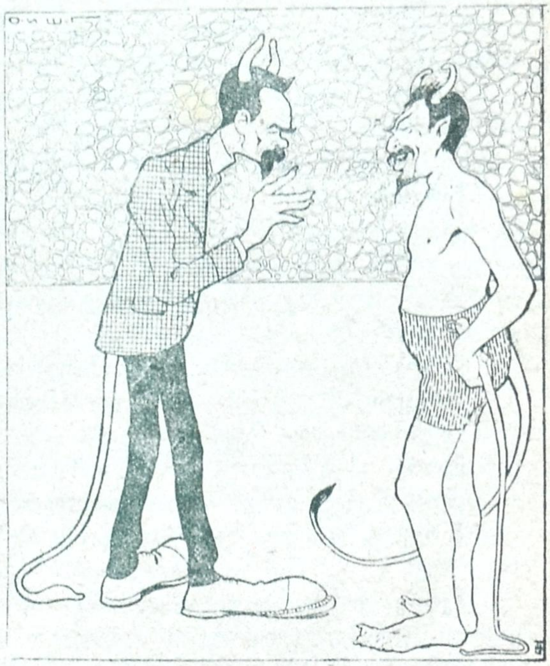

ორი ეშმაკი.

(სტიპენდიის მაძიებელნი).

მეორე. რა ქენი ბიჭო, ნუ თუ კიდევ ვერაფერს გახდი?

პირველი. ჯერ ვერაფერს, მაგრამ იმედი კი მაქვს. ყველგან მივეცი თხოვნები და წარმოიდგინე ყველამ აღმითქვა: თქვენზე უფრო ღირსი ჩვენ არავინ გვეგულებაო.

მეორე. Не вѣрь, братъ! не вѣрь ასე დაგიმედებენ და გაიხედავ რომ სტიპენდიის მაგივრათ ხელში ბოლოკის კუდი შეგრჩება.

პირველი. აკი არც მე დავუჯერე და მინდა ახლო ნაცნობებს მივმართო. შენ ალბათ გეგულება ვინმე ვარდენ ჯიბაძეს რომ იცნობდეს?

მეორე. როგორ არა! მშვენიერ კანწყობილებაშია მასთან ივლიანე მხეცაძე.

პირველი. აჰაააა! ეს კარგი და ჩინებული. მაშ ივლიანე გამოდგება ვარდენთან მისაგზავნათ. საქმე გაიჩარხა... მაგრამ ივლიანეს ვინ იცნობს ნეტავი?!

მეორე. ივლიანეს ნაცნობი და უბრალო კი არა, კარგი ნაცნობი უნდა იყოს ამირან ქინქლაძე.

პირველი. ეს რაღა ცხოველია?

მეორე. სახელი და გვარი ორივე გოთხარი და ხელობით ვაჭარია, სასტუმრო აქვს.

პირველი. აჰაააა! ვიცნობ, ვიცნობ. საუცხოვო მოგონებაა, მაგრამ მას ვიღა მივუგზავნო?

მეორე. ამირანს?

პირველი. ჰო ამირანს მე მას მხოლოდ შორიდან ვიცნობ და ახლოც რომ ვიცნობდე მაინც სხვისი, უფრო საპატიო პირის მიგზავნა სჯობია.

მეორე. მოიცა... მოიცა... როგორც მაგონდება ამირანის ნათლიმამა უნდა იყოს ექიმი კოტე ხერხაძე, კბილებს რო ექიმობს ვორონცოვის ქუჩაზე.

პირველი. კოტე!.. საიდან მოგაგონდა კაცო! სწორეთ საკვირველი ხსოვნა გქონია. ის უთუოდ არ დაიზარებს ნახოს ამირანი და მიაგზავნოს ივლიანესთან, რომ ამ უკანასკნელმა რამე ისაშვალოს ვარდენის წინაშე.

მეორე. მეც ასე მგონია არ დაიზარებს.

პირველი. არ დაიზარებს არ დაიზარებს, მაგრამ კოტესთან ვიღა მივაგზავნო?

მეორე. აქ კი ჩაიხლართა ბიჭო, საქმე. ვინ ოხერი იცნობს ამ კბილიჭლეჯიას სულ აღარ მაგონდება!

პირველი. ვექილი თედორე ხრიკაძე ხომ არ ემეგობრება?

მეორე. ყოჩაღ! ბედი გწყალობს, როგორც ვატყობ. კოტესა და თედორეს სული სულში აქვთ. კარტს მუდამღამ ერთად თამაშობენ და ბაღებშიაც ერთად დადიან.

პირველი. კარგი და პატიოსანი, მაგრამ ახლა ხრიკაძის ნაცნობი აღარ გინდა?!

მეორე. ეგ ადვილი საქმეა. თედორესთან სიამოვნებით მიგვეგზავნება ქალბატონი მელანია ქაჩალაძისა, დიდი მეგობრობა აქვთ და დიდ პატივსაც სცემენ ერთმანეთს.

პირველი. ოჰ, შენი გოგრის ჭირიმე. როგორ კვალდაკვალ მიყვები საქმეს. ახლა მელანიას უნდა მივუჩინოთ ვინმე საპატიო პირი.

მეორე. მგონია! აქ მე ველარაფერს გიშველი ვფიქრობ და ყველა გზები დახშული მეჩვენება.

პირველი. როგორ შეიძლება ერთი მისადგომი არსაიდან იყვეს! ან სიძე, ან მამიდა, ან დედიდა, ან ნათლი-დედა ან ნათლიმამა! არა, ეს შეუძლებელია!

მეორე. ევრიკა! ევრიკა!

პირველი. ჰო?

მეორე. ჰო და, მარიამ ფეროვანიძე მის ძმას შვილებს უმზადებს, და აი ვის შეუძლია დაგვიხსნას ამ გასაჭირიდან.

პირველი. ახლა ისმინე ძმაო ლაღადი ჩემი: პეტრე კვინწარავა, ხარკოვის სტუდენტი და ჩემი დიდი მეგობარი, ეარშიყება მარო ფეროვანიძეს.

მეორე. მაშ საქმე ქუდშია! თუ ეხლაც სტიბენდია ვერ იშოვე, მტკვარში გადავარდი და იგია. მთელი თფილისი შეიძვრის შენი გულისათვის.

პირველი. ნამდვილი „რწყილი და ჭიანჭველა“ კი გამოდის: ჯოჯოხეთის მადლმა

კვინწარავა მაროსთან,
მარო ქაჩალაძესთან.
ქაჩალაძე თედოსთან,
თედო კი ხერხაძესთან.
ხერხაძე ამირანთან,
ამირან მხეცაძესთან
ივლიანე მხეცაძე
კი ვარდენ ჯიშაძესთან.

თუ გამოსასვლელია, მართლაც უნდა გამოვიდეს რამე.

მეორე. „რწყილი და ჭიანჭველა“ თუ გამოდის სხვა რაღა გინდა?

შ ა რ ა დ ა.

ედემის ყოფილ მდგმურთაგან
გემახსოვრებათ მხევალი,
პირველ კაცის წილ გვერდთაგან
ცოდვების შემამთხვევალი.
გემახსოვრებათ აგრეთვე
დიაცის სახელ-წოდება!
მოსწყვიტეთ ბოლო ანბანი
(ამით ნუ შეგეცოდება.)
და რაც გადარჩეს, შარადას
დაუდე საფუძვლათა,
რომ გამოცნობის საგანი
გამოიჩარხოს ხელათა.
მხოლოთ ამ მოკლე საძირკველს
ნუ კი დატოვებთ მარტოსა:
მას ორი სახელ-წოდება
კვლავ უნდა მიემატოსა;
პირველი ამა ორთაგან
წყალ-წყალა სითხე-წვენია,
(მაწონს რო ღლვებენ კარაქად
იმ ჟამად განადენია.)
მეორე სიტყვას, ქართული
გვარების ბოლოდ ხმარობენ,
(თუმცაღა „კეთილ-შობილნი“
ამ კუდებს აღარ ყვარობენ.)
აი გათავდა კიდევაც,
უკვე მზათაა კრებული:
ორი ნამდვილი სახელი,
ერთიც კუდ ჩამოკლებული.
შეჰკარით მწყობრათ სამივე,
როგორც რიგი და წესია...
(ნუ აჩქარდებით, საქმეში
სილინჯე უკეთესია!)

მგოსნის ფსევდონიმს მიიღებთ,
(უკვე ნიჭ-გადალეულსა...)
ვინც წაეტანა „სამყაროს“
შარ'მან იყო თუ წლეულსა.
ვის „ევიწროვა პარტია“
ბახუსის ხშირსა წვეულსა,
საზამთრო-საგაზაფხულოთ *)
ქამელეონებრ ცმეულსა...
ვინც ამ სოფლიურ სიმწარეს
გაექცა ერთობ მხდალ�ა,
და სად „ბუდობენ ქანქარნი“
მუნ შეძვრა, მოიკალათა.

კოლო.

მათრახი გათუმისათვის

მოხსენება კვინწარის მდივნისაგან.

ვაუწყებ მთელ ეშმაკეთს, რომ ეს ორი თვეა, რაც კვინწარი ავათ იმყოფება; ერთ-ერთ დაწესებულების რეკიზიის დროს გაციყვა და მას მერე არ იქნა და არა, —ვედარ მოიკეთა. ამბობენ—მოწამლული უ'და იყოსო, მარა ეს თვით კვინწარსაც კი არა სჯერა. კვინწარისაგან სხვა და სხვა კუთხეში დაგზავნილ პატარა ეშმაკუნებს იმდენი მასალები მოუგროვებია, რომ კვინწარის დიდი ბორტფელი ვერ იტევს მათ. დღეს მიმიხმო მასთან ბ-ნმა კვინწარმა და მომანდო მისი ბორტფელის განხილვა. მეტ ვასრულებ მის მონდობილობას და ბორტფელიდან ამოდებულ რამოდენიმე მასალას ვაწვდი მის მადალ უეშმაკეულესობას. ამ მასალებს დამუშავება, განმარტება და სისტემაში მოყვანა ესაჭიროება, მარა მე ჯერ ამაებისათვის ფრიად გამოუცდელი ეშმაკი გახლავართ. ამისათვის ნუ დამძრახავთ, თუ მასალები ამ სახით მოგაწვდინოთ, როგორითაც იგინი კვინწარის ბორტფელში ადმოჩნდენ, ე. ი. დაუმუშავებელათ და განუმარტებლათ.

1. ქალაქ ბათუმის შემოსავალ-გასავლის გამოსაკვლევი მასალა.

ქალაქ ბათუმის თვითმართველობას ვალად აგევს კაკალ კისერზე:

ა) სახელმწიფო შემოსავალი, ქალაქის კასაში შეტანილი და „გადმოგზავნილსტეოებული“... 30.000 ქანქარი.

ბ) ჯამაგირი მოსამსახურეთა ოვლისის და აგვისტოის, ჯერ კიდევ მიუტეშელი 100.000 ქანქარი.

გ) სეკრეტარისთვის ავანსათ მინისტეში ინვენტარის შესაგებენათ 10.000 ქანქ.

*) ერთობა რეაქციაი
იგულისხმება აქანა,
რამაც დაამხო თავდაღმა
მგოსნის საწერი მაქანა.

ეშმაკი.

დ) სხვა და სხვა ხმოსა'თა სხვა და სხვა მოვალეობის შესრულებისათვის 30.000 ქანქ.

ე) გამგეობის წევრის ბ-ნ სახნოვსკის, მისგან ვალად აღებული მაზუთის საეიდოთ 20.000 ქანქ.

ვ) ქალაქის თავს მომავალ კომანდიროვკებისათვის ქ. ვეტერბურგში 1/2 კაპ. საფუთო გადასახადის დასაწესებლათ 100.000 ქანქ.

ზ) კიდევ სხვა და სხვა ვალები 310.000 ქანქ.

ᲗᲘ) ბოლქვაძეს საავთომუოფოში ავთომეოფებისათვის 100 კვერტხის, შესაძენათ 1 ქანქ.

თ) ერთი მუშის მისაცემი 2 კაპ.;

სულ გამოდის ჯამში 600.001 ქ. 2 კაპ.

შემოსავალი აქვს ქალაქს:

ა) მამულების შეფასებისგან 101 ქანქ. 2 კ.

ბ) სხვა და სხვა წყაროებიდან 000—00, სულ ჯამი შემოსავლისა 101 ქ. 2 კ.

მაშასადამე წმინდა (და არა უწმინდური) დეფიციტი გამოიახება შემდეგ პატარა ციფრებში.. 599.900 ქ. განზრახულია აიღონ სესხი 600.000 ქანქ.

მაშასადამე დარჩება ქალაქს სესხიდან 100 ქანქ.

ამ ასი ქანქარით უნდა გასახორციელდეს, ანდა გასუდიერდეს შემდეგი პროექტები:

2) თვითმართველობის გამგეობის მიერ ბათუმისათვის შედგენილი პროექტები.

ა) უნდა დაქსაქსულ იქნას ბათუმის ქუჩები რკინის გზებით, რაზედაც უნდა იარონ ვაგონებმა, ე. ი. ექნეს ბათუმს ტრამვაი, ეს დაჯდება დიდი, დი...დი... 1000.000 ქანქარი.

ბ) უნდა გაკეთდეს კიდრავდიური სადგური 400.000 ქანქ.

გ) ნურიის ბაზარში უნდა აგებულ იქნას დიდებული შენობა თეატრისათვის, ქვემო სართული ამ შენობისა უნდა დაიეოს მაღაზიებათ 500.000 ქანქ.

ე) უნდა გაკეთდეს ქალაქის ბულვარში კურზალი, რასაც დიდი ხანია ნატრობს ქალაქის თავი 60.000 ქანქ.

ვ) მთელი ბულვარის ნახეკარი უნდა დაეთმოს კლუბს და აიგოს კლუბად შენობა, დირებული რაღაც 50.000 ქანქ.

ზ) თუ გაუძღო ქალაქის დამბალმა შენობამ, მას უნდა დაედგას ზედ მესამე სართული, რომელშიაც უნდა მოათავსონ ლომბარდი მისი გამგეთურთ, ამას დასჭირდება 30,000 ქანქარი.

ᲗᲘ) უნდა გაეკეთდეს ქალაქს ბუტიდან, ამოთხრილ იქნას დიდი ორმო ეკრედ წოდებულ „ჭაობში“, ჩასხმულ იქნას არხის სამეალდებით შიგ ზღვის წყალი და უნდა იქცეს აღგილი ესე ბუხტად ამას დასჭირდება 2,000,000 ქანქ.

სულ პროექტების განხორციელებას დასჭირდება 4.040.000 ქანქარი.

რისათვის უკვე მზად არის მომავალ სესხისაგან გადანარჩენი 100 ქანქარი...

3) პატარა ეშმაკუნების მიერ ნახული და გაგონილი

დღეს ამ სტამბის წინ გავირბინე, სადაც „ბტ. ნოვოსტი“ ბეჭდება. სტამბიდან დიდი სიტიდ-ხარხარი მოდის. შევჩერდი და შევიხედე შიგ. ერთი ასოთ ამწყობი მშვენიერ შერად-მერად სიტყვებს ისროდა უურატოდან. როგორც ჩანდა, სხვა ასოთ ამწყობებს ეს დიდათ ასიამოვნებდა და აცინებდა. ერთ ასოთ ამწყობ ქალს სირცხვილისაგან ბირზე ხელი მიეკარებია, მარა მას ეურადღებას არავის არ აქცევდა. სამწუხაროთ მათრახი თან არ მქონდა, თავარა მინდოდა მეცხუნებინ. შერად კარეუმ ასიამოვნის ცხვირზე. თუმცა შემდეგაც მოგვსწრები, თუ კვლავ ინება ამერადება.

პატარა ეშმაკი.

4) ქალაქის თვითმართველობაში შვეიარბინე ადგილის სათხოვნელად. ეველა კარებზე აგრეულია ქადადდი, რაზედაც აწერია: „ეველა ადგილები დაჭერილია, ამიტომ ადგილის მთხოვნელებს არ ვდებულობთო“. მაინც შევედი ქალაქის კანცელარიის წევრთან და ადგილი ვთხოვე. ამათკალიერ-ჩამოვალიერა და უარი მტკიცა. ამსობაში ერთი ვიღაც შემოვიდა და წევრს ვიღაცის სადარბაზო ბარათი გადასცა. გადაიკითხა და ულვაშებზე ხელი გადაისვა. მე მომიბრუნდა და კვლავ გამიმეორა: ადგილი არ გვაქვსო. გამოვბრუნდი, მარა ისევ შევჩერდი კარებთან. ბარათის მატარებელ უთხრა: „ისეთი კაცი მთხოვს თქვენთვის ადგილ, რომ უარს ვერ ვეტყვი. თან თქვენ, როგორც ბ-წერს ბ-ქვენთვის სასურველი კაცი ეოფილხართ ხვალ მობრძანდით და ადგილზე დაგნიშნავთ. ჯერ-ჯერობით 50 მანეთი გექნებათ თვეში, მარა მალე მოგიმატებთ.“

მინდოდა შევბრუნებულიკავი და... მარა გადავიფიქრე. ან წინეთ რათ ვერ მივხვდი რომ მე, „იმ ერთი მიმართულების“ კაცს, ადგილს იქ არავინ მოუტემდა!..

ეშმაკის მეგობარი.

ბ-ნი კვინწარი მთხოვს, თქვენო მადალ უეშმაკეულესობავ, გაუწეოთ შემდეგი: კვინწარი დიდათ ნაწყენი არის, რომ თქვენ ერთი ხეირიანი ეშმაკი არ გეოლიათ მოხსენებების წარმოსადგენათ სოფ. სურებში. როგორც კვინწარისთვის გადმოუტიათ, იქ ფრიად ბლომად ბ-ძანებულან სამთრახანი, და მერე იცით რა ხალხთა მორის?. „სოციალისთა“ მორის... დიახ, ეს ასე ეოფილა! კვინწარისთვის მოუხსენებიათ, რომ იქ ზოგიერთი „სოციალისტნი“ ხხვა ჩარჩებთან ერთად ერთობ საგრძნობელ ჩარჩობას ჩადიან ოურმე: ეიდეულობენ გლეხებისაგან ჩადის ფასად თეთუხს. ბეთ ანძეეენ მცირე რაშეს და მერე რო კაეიდიან, ფეთზე 4—5 მანეთს თითონ ჩაეჯიბავენ და დანარჩენს გლეხებს მიეგდებენ. სოფ. სურებს, როგორც გვსმენია, ბლომად ეავს შეშანი და რათ ვერ შეძლეს მათ შეედგინათ ამხანაგობა და სოფლის საწარმოებნი ჩარჩების ხელში არ ჩაეგდოთ! ან და რათ არ კისრულობს ამ ამხანაგობის რიდს იქ არსებული კოოპერატიული ამხანაგობა?!. მარა, როგორც იტეეიან „მაგარი“ ის ეოფილა, რომ ზოგიერთი ინტელიგენტნი თითონ ეოფილან ცხვირ ჩაფლული ჩარჩობის საქმეში. კვინწარი იეჭვს ატანადებს—არ დამდაბლდებოდენ ასე სურების „სოციალისტნი“, მარა თან ისიც კი თქვა, რომ ამას წინათ სურების ჩარჩოა აგენტი გამაცნესო; ამას ისიც დაეუმატა, რომ კიდეე ამას წინათ სურებიდან ნაჩარჩ თუთუნის გასასადებლათ ჩამოსული ინტელიგენტი დაადგანდგაღებდა კუდს ბათუმის ქუჩებშიო. ეოველ შეთხვევაში, კვინწარის აზრით, ეს საქმე დირსია ეურადღებისა და კარგი იქნება თუ რომელიმე ეშმაკს გაგზავნით სურების სარეგზიოთ. თუ ამას მისი მადალ უეშმაკეულესობა ვერ იქმს, მაშინ კვინწარი მზათ არის გაგზავნოს ერთ ერთი თავისი ეშმაკუნა სოფ. სურებში. სანამ ეს მოხდებოდეს, მანამ ბ-ნ კვინწარმა დოგინიდან ერთი დექსი წამომიკარნახა სურებელ ჩარჩების შესახებ და გთხოვს დბეჭდოთ. აი ეს დექსიც:

ერთი ამბავი გავიგე,
თუმც ჯერ არ დამიჯერია,
ამბობენ: „სოფელ სურებსო
ჩარჩები გამოსჩენია;
„სოციალისტნი“ ამდგარან,
წინეთ რომ იეკენ „ჩვენია“,
და ჩარჩობისთვის მათ მადს
ხელები წაუწვდენია“...
თუ ეს ასეა—ეს სწორედ
არ არის მოსათმენია...
ვაი სირცხვილო, გვეთხარი—
სად არს სიწითლე შენია!..

დავშთები საეშმაკეთის ერთგული ეშმაკი

კვინწარის მდივანი.

დეპეშები.

ეენევა. ცნობილმა ბურკევმა აღმოაჩინა სამას სამოცდამეხუთე პროვოკატორი. მალე გამოაქვეყნებს მათ შესახებ სენსაციურ ცნობებს. ამბობენ, ამავე მოღვაწემ მიაგნო კიდეე ას ორმოცდათი პროვოკატორის კვალსო.

სტოკჰოლმი. საერთო გაფიცვა კვალად გრძელდება. მუშებს ჩინებულათ მიჰყავთ თავისი საქმე. წესიერება არსად დარღვეულა.

სტოკჰოლმი. („ივერიის“ სააგენტო) გაფიცვა გათავდა, მუშების მუქარამ ვერ მოახერვინა ქედი შეკავშირებულ მრეწველთა საზოგადოებას. მუშები ხშირათ ახდენენ უწესოებას, მაგრამ ამაოთ: მათ საქმეს გამარჯვება არ უწერია.

ბარცელონა. ელიან დეპუტაციას ჭეშმარიტ რუსთა კავშირიდან: რომელიც რეაქციის გამარჯვების გამო პანაშვიდს გადაიხდის ადგილობრივ ეკლესიაში.

მელილა. ისპანიის ლაშქარი დაჟინებით მოითხოვს მთავრობისაგან, წინამძღვრათ რომელიმე მანჯურიაში გამოცდილი რუსის გენერალი დაგვინიშნეთო. ამბობენ, ეს გერმანიის ინტრიგააო.

თეირანი. ყოფილი შახი იმ დრომდე არ აპირობს სპარსეთიდან გასვლას, ვიდრე სპარსეთში ჰაეროპლანების ხმარებას არ შემოიღებენ და მასაც ჰაერში არ ააფრენენ.

ხიდისთავი. 16 ამა თვეს, კვირას საღამოს ექვს საათზედ სიო ბერიძის ბაღში გაიმართა სეირნობა, რასაც დიდძალი ხალხი დაესწრო. ბაქარას კარგი შემოსავალი დარჩა.

წერილი ყვირილელი ნინასი სურამელ მაშოსადმი.

Дорогая Машо!

შენ ვერ წარმოიდგენ, რა მოწყენილობაა ამ დასაქცევ ყვირილაში. უწინდელი არც არშიყობა და არც სიმხიარულე. სტუდენტები წრეულს სულ დაღვრემილი დაბრუნდენ. ზოგმა ცოლი შეირთო, ზოგიც ქალებს გაურბის და დავრჩით ამ ზაფხულს უკავალეროთ. ზურაბი რო არა გვყავდეს შენი მტერია თავი გვექნებოდა დასახრჩობი. მოჰყვება ხოლმე ხანდახან ჭორებს თავისებურათ და ცოტათი მაინც გვიყოლიებს. ვერ წარმოიდგენ რა თავაზიანია. სულ უნდა რომ გასიამოვნოს. ცხვირსახოცი, რომ ერთ საღამოს ათასჯერ გაგივარდეს, ათასჯერ სწრაფლათ აიღებს და მოგაწოდებს. ვენაცვალე იმას, არა გავს სხვა ჩითირიკა სტუდენტებს, ცხვირის მოწმენდაც რომ ხეირიანათ არ იციან. ამასთან კიდევ წრეულს ათავებს და აპა შენ იცი, შენზე ძალიან უჭირავს თვალი.

მაშოჯან, თუ გახსოვს ლოლაძე, ძველი ლოველასი, აქაური სადგურის უფროსის თანაშემწე, ფოთში გადაიყვანეს. გამოსათხოვარ ვახშამზე ძალიან ბევრი ხალხი დაესწრო. ამბობენ მეორე დღეს სამადლობელი პარაკლისი გადაიხადეს, ასე ბედნიერათ თავიდან მოშორების გამოო.

თუ გაგეგონება, გენაცვალე, აქ წერა-კითხვის საზოგადოების განყოფილება გაგვიხსნეს. ამას რასაკვირველია დიდი მითქმა-მოთქმა მოჰყვა. გამგეობის წევრებათ აირჩიეს ვიღაც ვაჭრები და მათ კანდიდატებათ კი სულ ჩინოვნიკები. ეს ჩინოვნიკებმა იტკვლიცეს და ეხლა ამბობენ გაბუტულები არიანო. მე მთხოვეს წევრათ ჩავწერილიყავი და რო გავიგე 3 მანეთი სჭირდებოდა თავი დავანებე.

დღეს დიდი ჭიდაობა იყო გამართული აქაურ ბაღში. ხალხი ძალიან ბლომათ დაესწრო. მე თითქმის ყველაზე ადრე მივედი, რადგან ხომ იცი ძალიან მიყვარს ჭიდაობა. უკაცრავათ ჭიდაობა კი არა, ჭიდაობის ყურება. მაგრამ მოლოდინი არ გამიმართლდა. არც ერთ მოჭიდავეს ადამიანის სახე არ ქონდა. არ ვიცი ღმერთმანი საიდ მოძებნეს ასეთი ჯოჯოები. არც პლასტიკა, არც გრაცია, არც ფერადი ლამაზი ტრიკოები. ფართე ქართლურ შარვლებში დაგორავდენ მიწაზე. ვიცი გეწყინება მარა ჩვენმა იმერელმა დასცა თქვენი ქართლელი და სიხარულით ისე დავიბენი, რომ გადავხტი შიგ და სამჯერ ვაკოცე. შემდეგ ბევრი ვაფურთხე, ვიწმინდე ტუჩები მაგრამ რაღა დროს.

მართლა სულ მავიწყდებოდა! მაშო შენ გენაცვალე, რომ მასახელე და სურამის ქალიშვილებს პირში ჩალა გამოავლე. თურმე სილამაზის პრიზი სურამში შენ აგილია. მე წარმოდგენილი მაქვს, როგორ აგიყვანეს სურამის ციხეზე... ფუ, ციხეზე კი არა სცენაზე და ხალხის წინ საჩვენებლათ დაგატრიალეს. ჰო რა მშვენიერი იქნებოდი მაშინ. კალის ვსთხოვე აქაურ კლუბშიდაც გამართოს სილამაზის კონკურსი, მაგრამ კლუბი თურმე ენკენისთვიდან საზაფხულო შენობაში გადააქვთ და ეხლა არა სცალიანთ, მაინც შემდეგისთვის დამაიმედეს. მანამდი თუ სხვა არავინ ჩამოვიდა. პრიზს უსათუოთ მე ავიღებ.

სხვა რა მოგწერო. მალე ყვირილა დაცარიელდება და მეც ქუთაისისკენ ვაპირებ გადახიზნებას.

წრეულს, ამბობენ, სათეატრო სეზონი საინტერესო იქნებაო. ვნახოთ. ხო, მართლა მაშოს ვენაცვალე სულ მავიწყდებოდა. თუ ყვირილისაკენ დააპირო წამოსვლა, შორაპნის პორომზე გამოდი თორემ ხიდი აღარა გვაქვს. Как много должно быть говорит твоему сердцу мост. Неправда? сколько пріятных вечеров мы проводили на этом мосту. გავიგე თხოვდები; ღმერთმა გაგაბედნიეროს! მე კი როგორც ვატყობ კიდევ მოვიცდი ცოტა ხანს. საძაგელმა კოწიამ ხმა დამივდო, ვითომ 30 წლისა ვიყო. Ахъ онъ противный. ეს სულ იმიტომ, რომ აღარ ვეარშიყები. სხვა რაღა მოგწერო; ხვალ საცეკვაო საღამოზე ვაპირებ წასვლას. Буду танцеватъ до упаду. ნახვამდის. Цѣлуетъ крѣпко тебя твоя Ниночка.

შემთხვევით ხელში ჩაუვარდა „კო-კო"ს.

წერილები ეშმაკისადმი

მოხსენება სამტრედიიდან.

როგორც წინა მოხსენებაში აღუთქვი თქვენს უეშმაკეულესობას, ილორის სკოლის რევიზიის შემდეგ მარნის საზოგადოებისაკენ გავემგზავრე. მდ. ცხენის წყლის ხიდს რომ მიუახლოვდი ორ მიმავალ მგზავრს დავეწიე. ერთ მათგანს ყელს უმშვენებდა მშვენიერი ჯაჭვი; ეს გახლდათ ილორის მამასახლისი ერისტო ილბალაძე და სოფლის სასამართლოს „გამოჩენილი“ მწერალი ესტატე ჯორიძე. რადგან საფრთხე მომელოდა უეცრათ მივიღე უჩინარი სახე, და მათ ლაპარაკს შორი-ახლო მიმავალი ყურს ვუგდებდი.

— არა, ეგ საქმეც მშვიდობიანათ ჩავატარეთ მგონი. ის ხუთი თუმანიც ისე ტკბილათ შეგვერგო, როგორც მრავალი სხვა, სთქვა მამასახლისმა.

— მაგას რომელზე ლაპარაკობ? ჰკითხა ესტატემ.

— აი იმ ქვრივზე მის სიძეს, რომ განთავისუფლებას შევპირდით.

— ა... ა... ა... ვიცი, ვიცი პარასკევს რო მოვიდა და ნახევარი ფული მაინც დამიბრუნეთ, რადგან ჩემი სიძე წაიყვანესო რო თქვა არა?

— დიახ, დიახ, ისაა.

— არა, სულელი კია ეგ ხალხი მე და ჩემმა ღმერთმა! რა ჩვენი საქმეა თუ წაიყვანეს? ერთი თხოვნა ხომ მე დაუწერე; შენ კი ქვრივობის მოწმობა მიეცი, ეხლა ხომ ვერ გადავყვებოდით თან? ცოტა ხნით სიჩუმე ჩამოვარდა.

— შარშან კაი 300 მან. ავაკარით, თუ წელსაც იქნა რამე ხომ კარგი...

— იქნება და მეტი არა!?... მე ივანე უბედურიძეს შევპირდი შვილის განთავისუფლებას და ასიანს იძლევა, ხვალ მოვა და ფულიც უნდა მოიტანოს. შენ შენებურათ ცოტა ქე უნდა ჩააჭახრაკო საქმე; დაბრუნდება კარგი, არა და, ფული აღებული გვექნება და მერმე ქვას ახალოს თავი. ასი მანეთის ხსენებამ მამასახლისს სიამოვნების ნერწყვი მოგვარა.

— ეგ სოფელი ყრუა და სანამ დრო გვაქვს უნდა მოვიხმაროთ. ეხლა ჩვენ ვართ, მერმე სხვები იქნებიან.

— „ვის შერჩენია სოფელი, მა.....ლი და ოხერიო“ —დაურთო ესტატემ თავის მხრივ.

— იცი ერისტო, ვიღაცას ჩვენზე „დანოსი“ მიუცია მაზრის უფროსისათვის. სასაღდათოებს დაბრუნებას პირდებიან და ფულებს აძრობენ, ხალხს ფულის გაწერის დროს ზედ-მეტს ახთევინებენ და თითონ ფლანგავენო; ჩემზე კი შემდეგია თურმე ნათქვამი: ესტატე სენაკის მაზრის უფროსის. რეზანოვის მიერ „ცირკულიარით“ დათხოვნილია სამსახურიდან სისტემატიურ მექრთამეობისთვისო, მაგრამ იცოცხლე ბარე ორი შევგზავნე ვირის აბანოში ასეთ „კლიაუზნიკობისათვის.“

ამ ლაპარაკის დროს მწარე ფიქრები შავ ყორანივით დამტრიალებდა თავს: სად არის ეხლა დიდებული ეგნატე ნინოშვილი, რომ თავის თვალით ნახოს მისი მოთხრობის გმირი „მოსე მწერალი“ დურმიშხანობასაც არ თაკილობს შეეჭი.

— ხვალ დილით მიხელა ომიანიძე მოვა და ხუთ მანეთს გადმოგცემს, დაიწყო მამასახლისმა.

— «პრიგოვორისთვის» არა?

— ხო, და თან უთხარი: თუ კარგი „პრიგოვორი“ უნდა, შენ დასაწერი კიდე ხუთი მოსთხოვე. აქ კი მეტი ველარ მოვითმინე და ვიძრე ჩემი, თქვენმიერ ბოძებული, მათრახი, თქვენო უეშმაკეულესობავ და ტარიელის სიმძლავრით გადავცხე. საშინელი თავზარი დასცა ამ მოულოდნელმა აბბავმა, მაგრამ ჩქარა გონს მოვიდენ.

— ვინა ხარ შე ბრიყვო, ვის უბედავ, ეხლავე დაგიჭერ და სახრჩობელაზე აგგზავნი!! დასჭყივლა მან, ალია! ოსმან! ოსმან! მაგრამ იქ არავინ ახლდათ.

— უი დასწყევლოს ღმერთმა! ერისტო, ეგ პროვინციელი ეშმაკია, თავს ვუშველოთ. ეშმაკის ხსენებამ სულ დავთარი აუბნია მამასახლისს და თავ ქუდ მოგლეჯილნი სასამართლოსაკენ გაექანენ. მე კი აუჩქარებელის ნაბიჯით **პლათმორმისაკენ** წავედი. აქ მთელი **ყლინწისტთა ჯგუფი დამიხვდა.**

დაედგათ მაგიდა, ზედ რამოდენიმე ბოთლი წითელი ნუნუა, კარტ-ნარდი და ორონტრიალი ჰქონდათ. განსაკუთრებულ ყურადღებას იქცევდა ერთი კაკარდოსანი ახალგაზდა. გამოვკითხე მიკიტანს თუ ვინ იყო ეგ ყმაწვილი და ჩემდა სასიამოვნოთ ცნობილი მღვდლის ჟვანიას ძმა გამოდგა. როგორც გავიგე ამ ყლინწისა ჯგუფს განუზრახავს წიგთ საცავ სამკითხველოს გახსნა. წევრებათ ყველა „პატენტოვან“ მოქეიფეთ შეუძლიანთ ჩაეწერონ. ამ ჯგუფისავე ინიციატორობით ადგილობრივ მიკიტნებს შვამდგომლობა აღუძრავთ სადაც ჯერ არს წელიწადში ფერისცვალება სამჯერ იდღესასწაულონ, რადგან შემზადებული ღვინოები გაუსაღებელი დარჩენიათ. ამის მიზეზათ იმას ასაბელებენ, რომ 12 არღნის ნაცვლათ მხოლოთ 9 მოსულა. დანარჩენ 3 წინააღმდეგ საჩივარია აღძრული, რომელსაც დაიცავს მღ. ჟვანია. გავიგე რა აქაური მდგომარეობა 2 კლასიან სასწავლებლისაკენ გავეჩქარე. გზაზე ეკლესიას ჩაუარე; გალავანში ორ მედავითნე ნემსაძეებს ზეცისკენ აღეპყრათ ხელები და თვალცრემლიანი შესთხოვდენ უზანაესს სულიერ მამის მელიტონის უდაბნოდან ჩქარა დაბრუნებას... მიველ სასწავლებლის ეზოსთან თუ არა წინ მომეგება ჩინ ორღენებით შელესილი სასწავლებლის ზედამხედველი კოსტა, რომელმაც მოკრძალებით მითხრა: „ფრიად მოხარული ვარ თქვენის მობრძანებით ბ. პროვინციელო ეშმაკო. იმედი მაქვს ჩემის სკოლის რევიზიით სრულიათ კმაყოფილი დარჩებით. მით უფრო, რომ ჯერ კიდევ აქ არის მასწავლებლათ ანდრო ჟვანია, რომელიც ზედმიწევნით მცოდნეა თავის თანამდებობის ჩემი სიტყვების სინამდვილეში, რომ ეპვი არ შეგეპაროთ დასამტკიცებლათ წარმოგიდნეთ „ჟურნალს“, რომელშიდაც ბ. ინსპექტორის „ლესტნი ოტზივია.“ ავიღე ეგ „ჟურნალი“ და თქვენმა მონა მორჩილმა შემდეგი ამოვიკითხე: „Учитель Андрей Жванія мало подготовленъ къ учительской должности.“ მთხოვა ზედამხედველმა მეშვამდგომლა თქვენს წინაშე ამ წელში დასტოვონ ის და არ გადაიყვანონ პეტერბურგში, სადაც ის მიწვეულია პროფესორათ აღმოსავლეთ ენების ფაკულტეტზე. წარმოუდგენ ჩემს რევიზიის შედეგს თქვენს უეშაკეულესობას და ველი თქვენ განკარგულებას.

პროვინციელი ეშმაკი.

—

ს. კულაში. ძმაო ეშმაკო! რომ იცოდე რა სანახავი არიან ბ. ბ. კიპაბიძე და ს. ნიკურაძე, თუ რამე უთხარი მაშინვე დედის გინებას დაგიწყებენ და გეტყვიან: „ჩვენ ნაფიცი კაცები ვართ არაფრის დამალვა არ შეგვიძლიაო.“ და ხალხს უქადიან: „ენა გააჩერეთ თორემ შავს დღეს დაგაყენებთო, სუყველას ციხეში გაკრეკინებთ თავსო.“

აქ კიდე ხალხმა ახალი მოდა შემოიღო: ტირილის დროს „ქორწილობენ“ და ქორწილის დროს „ტირიან.“ თუ არ მოგვეშველე თქვენი მათრახით ხალხი გაიხრწნა.

ს. კულაშელი.

ს. საჭილაო. აგერ სამოცი დღე გავიდა რაც მამა ჟვანია გაქრა სამშობლოს ჰორიზონტიდან. როგორც გამოირკვა თურმე, ის მონასტერში ყოფილა ცოდვების მოსანანებლათ. ამას წინათ სოლომონს წერილი მოუვიდა, ეშმაკმა შემაცდინა და მაპატიეო? სოლომონმა, როგორც მღოცველმა სამონასტრო ორმოც და ათი ქანქარი მოსთხოვა. ჟვანია დიდი გახარებული ჩამოვიდა, და სოლომონის სადღეგრძელოთ სამი ბოთლი ნუნუაც კი გადაკრა ჩიგოგიძის სამიკიტონში და კიდეც სწირა.

კიკუ.

—

თელავი. კარგი ყოფილა თელავში „კახური“-ს ყლაპვა. ღმერთი გამიწყრა და მეც შევეჩვიე. ნომოის პატარა ოთახში მთელი დღე მთვრალი ვეგდე. გამოვედი ერთ დილას და დავინახე აყრიან დანგრეული სახლის ღორღს ქუჩებზე. „გზებს ვასწორებთ, „გალავამ“ გვიბრძანაო“. რასაკვირველია იაფათ გადარჩებიან! კინაღამ ღმერთი გამიწყრა და ცუდათ არ მოიხსენიე „გალავა“. (თურმე ვინც „გალავას“ ცუდათ იხსენიებს და გაზეთებში სწერამს ნეკნებს უზელავენ და სიკვდილითაც ემუქრებიან). მარიამობისთვის დღეს წაველ აწყურში. იქ დიდი დღეობა იყო. ვნახე პრისტავები, სტრაჟნიკები, ღენერლები და ბევრი ჩინოსნები. გავიფიქრე: „ქე არ ვნახე განათლებული ქვეყანა თქვა?“ შეველ ეკლესიის გალავანში, მარა თქვენს მტერს რაც იქ ჩემმა თვალმა ნახა. ფეხშიშველა დედაკაცები სულ თეთრებში გახვეულნი უვლიდენ ეკლესიას და თან მღეროდენ. ერთ დედაკაცს კისერზე ჩამოეკიდა ხუთ ფუთამდის ჯაჭვი და ჩოქვით უვლიდა ეკლესიას. ზოგი ხტოდა, ზოგი, ცეკვავდა, ზოგი ტიროდა, ზოგი იცინოდა. გამიკვირდა. ჩამოვედი თელავში. მოვიწადინე გამეგო თუ რა ყოფაში იყო მთავრობის გიმნაზია. მითხრეს „გარეშე პირების დასწრება კრებაზე არ შეიძლებაო“. ისე კი „სეკრეტნათ“ გადმომცეს: „თელავი საკუთრათ თითონ-აარსებს გიმნაზიას, თავად-აზნაურობა ცალკე, კომიტეტი ცალკე, ინტელიგენტთა წრე ცალკე და კიდევ სხვებიო“. ამრიგათ თელაველებს ენკენისთვეში ათი გიმნაზია ექნებათ. (პროგრესიც ამასა ჰქვიან!) მეორე დღეს დილიჟანსით წავედი ველის ციხეში. ყველას უნდოდა მამასახლისთან დამდგარიყო, რადგანაც მსუქან მამლაყინწებს სულ მამასახლისისთვის ასუქებენ. ჩავედი სიღნაღში. გამისკდა გული. თავი „კორტოხზე“ მეგონა. ნელის ნაბიჯით (რადგანაც მეშინოდა აქ სადმე უფსკრულში არ ჩავარდე მეთქი) წავედი ქალაქის დასათვალიერებლათ. კითხვა კითხვით მივაგენ სამოქალაქო ბაღს. მარა აქ ხალხის მაგივრათ ვირები დასეირნობენ. შევედი კლუბში. მითხრეს: რემონტს უშვრებიანო. რემონტი იმაში გამოიხატებოდა, რომ საძირკველს უთხრიდენ. გამიკვირდა. მუშებმა მიპასუხეს: შნოიან ალაგს უნდა გადავიტანოთო. ამივარდა სიცილი გამიკვირდა უცნაური ამბავი. „ჩვენს ელიბოს უნდა მოვკიდოთ და ის გადაიტანსო“. გამიკვირდა და

ვკიოხე ელიბოს ვინაობა. „ეს ის ელიბოა, რომელმაც ლეკის ჯარი პ.ნტის ზარბაზნით მოიგერაო“. გამეცინა. ღმერთმა მეტი მოთმინება მისცეს! ჯერ ჯერობით ეს იყოს „ელიბოს“ სატახტო ქალაქ სიღნაღზე.

დ. შებ—ლი.

წერილები რედაქციის მიმართ.

ბ-ნო რედაქტორო! გთხოვთ თქვენი ჟურნალის მახლობელ ნომერში ადგილი დაუთმოთ შემდეგს: ჩემ მიერ მოთავსებულმა წერილმა „მათრახ-სალამურის» მეხუთე ნომერში აახმაურა ზოგიერთი ვაჟბატონები და წერილს წერილზე გზავნიან: არ მეკუთვნოდა მათრახი და უბრალოთ რათ მიწყვიდინებთო. ჯერ იყო და ამბაკო მაღულარიამ მოითხოვა სიმართლის აღდგენა და სამედიატორო სასამართლოს ამოეფარა, ხოლო როდესაც მედიატორე დაუსახელე სამაგიერო პასუხი არ ისმის. ახლა «მათრახ-სალამურის» მეათე ნომერში მელიტონ დოლიძეც გამოიჯგიმა და მეუბნება «სანამ კარგათ არ გაიგებთ საქმის ნამდვილ შინაარსს არ უნდა დასწეროთ და შეცდომაში არ უნდა შეიყვანოთ როგორც რედაქცია ისე საზოგადოებაო“ გმადლობთ სწავლებისათვის, მაგრამ უნდა მოგახსენოთ რომ მე ისეთი ჯურის მხეც ადამიანებს არ ვეკუთვნი, რომლებიც ბრუნდ და მართალს ერთნაირად უმასპინძლდებიან, და თუ ვინმეს მისი უგვანო საქციელისათვის მათრახის წვერით უმასპინძლდები, დიდი დაკვირების და გამოკვლევის შემდეგ. და თუ თქვენ მათრახით გაგიმასპინძლდით ალბათ იმიტომ რომ ამის საბუთიც მექნება, ეჭვი მეპარება იმაში რომ ვინმე თქვენზე, ვინც კი იცის თქვენი ამ უკანასკნელი დროის მოღვაწეობა, რაიმე კარგს იტყოდეს, მაგრამ ნათქვამია „მტყუანს კარამდე მიყევიო“ და თუ რაიმე სიმართლე გაქვთ რაც ჩემთვის მერწმუნე სასიამოვნო იქნება, დეე გამოდით სამედიატორო სამართალში რომლებიც გამოარკვევენ ჩვენ შორის მტყუან მართალს.

კასიო.

—

ბ-ნო რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ დაამოწმოთ ქაგნიდან თქვენს ჟურნალში მოთავსებულია კორესპონდენცია, რომელიც ეხება სამსონს და მის შვილს, შენგელიებს; მე არ მეკუთვნის*).

ს. ხვიჩია.

*)რედაქცია ამოწმებს, რომ ზემოხსენებული წერილის ავტორი ს. ხვიჩია არ არის.

რედაქცია.

—

ბ-ნო რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ გამოაცხადოთ, რომ «მათრახი და სალამურის“ მე-7 ნომერში დაბეჭდილი აბაშიდან გამოგზავნილი დეპეშა სამეგრელოს ერთ-ერთ ბოქაულის შესახებ მე არ მეკუთნის და მით ამაცილო ზოგიერთთა უსაქმო პირთა ჭორიკანობასა.

ვ. ქობულია.

მათრახის რედაქცია აღნიშნავს, რომ ვ. ქობულიას აღნიშნულ დეპეშასთან არავითარი კავშირი არა აქვს. აგრეთვე აღნიშნავს, რომ თუ ეშმაკის ყურამდე მიაღწია იმ ჭორიკანა გვამთა ვინაობამ იმედია ჯეროვანის პატივცემულობით დაუხვდება. ამასთანავე გაცნობებთ ბ-ნო ქობულია, რომ თუ თქვენ ყველა ჭორიკანების საპასუხოთ წერილები გვიგზავნეთ, ეს ჯერ ერთი უხერხული იქნება რედაქციისათვის რომელმაც შეიძლება უარი გითხრას ამგვარების ბეჭდვაზე და ესეც არ იყოს მაშინ მართლა ეგონებით აბაშელი ცნობების ავტორი.

მათრახის რედ.

—

უმორჩილესად გთხოვ თქვენს პატივცემულ ჟურნალის უმახლობელ №-ში ადგილი მისცეთ ამ ჩემს საპასუხო წერილს: „მათრახის და სალამურის“ № 10 სამედიატორო სამართალში მიწვევს მასწავლებელი ირაკლი ჩიგოგიძე ჩემი წერილის გამო. დიდის სიამოვნებით ბ. ირაკლი! ჩემის მხრივ მედიატორეებათ ვასახელებ გიორგი ივ. დუნდუას და იუსტინე ხონელიძეს. განაჩენი უნდა იქნას გამოცხადებული ერთ-ერთ ქართულ გაზეთში.*)

პროვინციელი ეშმაკი.

*) ამ წერილის დაბეჭდვა ჩემგან დამოუკიდებელ მიზეზების გამო დაგვიანდა.

პროვ. ეშმაკი.

—

რადგანაც თელავიდგან გამოგზავნილმა წერილებმა ბევრი დავიდარაბა გამოიწვია (რომელიც გამოიხატა იმაში, რომ ბევრმა მე დამიწყო ლანძღვა გინება და მუქარა) და იმ წერილების დამწერათ მასახელებენ მე, უმორჩილესათ გთხოვთ თქვენ ჟურნალის საშუალებით გამოაცხადოთ, რომ ის წერილები მე არ მომიწერია.*)

დ. ბურჭულაძე

*) წერილები გამოგზავნილი ქ. თელავიდგან ამ პირს არ ეკუთვნის.

რედაქცია.

მათრახის ფოსტა.

—

ხონი. ჭუჭულს. თქვენი ლექსი „ხონელი ჭორიკანები“ მართლა ჭორიკანობა უნდა იყოს:

„ერთი ალთას მიიწევს
და მეორე ბალთასსა,
ქქიმები და ხუცები
ყველა ფიქრობენ მათმათსა“.

სამწუხაროა რო ყველა თქვენსავით არ ფიქრობს, მაგრამ რა გაეწყობა.

ფოთი. „მე ვარს“ ჩვენ გულდასმით განვიხილეთ თქვენი ნაწარმოები და შიგ იმდენი სისულელე აღმოჩნდა, რომ ნათლად დავრწმუნდით ავტორი უთუოდ თქვენ უნდა იყოთ..

სურამი. დამალულს. მივიღე თქვენი პოემა „სურამის ციხე“; დაინიშნა სასტიკი გამოძიება, მაგრამ აზრი მაინც ვერ აღმოვაჩინეთ. თქვენი ფსევდონიმიც არ იყოს, ალბათ აზრებიც სადმე ციხის კუნჭულში დამალულან.

ხენაკი. ქურდის მტერს. თქვენი ფსევდონიმი ძლიერ სასიამოვნოთ დაგვრჩა, მაგრამ სამწუხაროდ თქვენი ლექსის თითქმის ორი მესამედი აკაკის ერთ-ერთ პოემიდან მოპარული აღმოჩნდა.

სიღნაღი. აქაურს თუმცა თქვენი წერილი არ დაიბეჭდება, მაგრამ მაინც სასიამოვნოთ დაგვრჩა სიღნაღში წერა-კითხვის მცოდნე კაცის აღმოჩენა